Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asia: HE 244/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle kaupparekisterilaiksi ja elinkeinotoimintalaiksi sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esityksellä säädettäisiin uusi kaupparekisterilaki sekä elinkeinotoimintalaki. Mainituilla lailla kumottaisiin voimassa olevat kaupparekisterilaki (129/1979) sekä laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919). Uuden kaupparekisterilain tarkoituksena on parantaa kaupparekisterin ajantasaisuutta ja luotettavuutta kuitenkaan muuttamatta kaupparekisterin luonnetta yritysten perustiedot sisältävänä rekisterinä. Uuden elintoimintalain säätämisellä pyrittäisiin ensi sijassa selkeyttämään elinkeinotoimintaa koskevaa yleistä sääntelyä voimassa olevan lain ollessa varsin hajanainen. Tältä osin kyse on pääosin teknisestä säädöspäivityksestä.

Kolmas laki, johon uuden säätämisen sijaan tehtäisiin merkittävämpiä muutoksia, on yritys- ja yhteisötietolaki (244/2001). Laki sisältää muun ohella säännökset tietojen ilmoittamisesta yrityksiä- ja yhteisöä koskeviin kantarekistereihin. Keskeisin muutos olisi pääasiassa sähköiseen asiointiin velvoittaminen siltä osin kuin kyse on kaupparekisteristä. Sähköisen asioinnin lisäksi säädettäisiin myös muista yritysturvallisuutta parantavista muutoksista.

Esitys sisältää lisäksi noin 40 liitelakia, joita ehdotetaan muutettavaksi lähinnä uusiin kaupparekisterilakiin ja elinkeinotoimintalakiin tulevien viittausten johdosta.

Kaupparekisterilaki

Kaupparekisteriin merkittäisiin jatkossakin kaupparekisterilaissa mainitut yritykset ja yhteisöt, joista laissa käytetään termiä *ilmoitusvelvollinen*. Kaupparekisteriin tehtävät merkinnät perustuvat pääosin ilmoitusvelvollisten tekemiin ilmoituksiin. Patentti- ja rekisterihallitus, josta laissa käytetään termiä *rekisteriviranomainen,* ei tee viranpuolesta merkintöjä kaupparekisteriin, ellei siitä ole erikseen säädetty. Merkintöjä tehdään laissa säädetyin edellytyksin myös toisilta viranomaisilta

saatavien tietojen perusteella. On huomattava, että kaikista kaupparekisteriin tehtävistä merkinnöistä ja rekisteröitävistä asiakirjoista ei säädetä kaupparekisterilaissa tai sen nojalla annettavassa asetuksessa, vaan myös erityislainsäädännössä, kuten osakeyhtiölaissa ja kirjanpitolaissa.

Pääasiassa kaupparekisterin ajantasaisuuden ja luotettavuuden parantamiseksi sekä sähköisen asioinnin edistämiseksi esitetään kaupparekisteriin tehtäväksi useita muutoksia voimassa olevaan kaupparekisterilakiin nähden.

Sähköinen asiointi

Kaupparekisterilaissa viitattaisiin siihen, että kaupparekisteri-ilmoitusten tekemisestä säädetään yritys- ja yhteisötietolaissa. Kaupparekisterilaissa säädettäisiin siitä, että yritys- ja yhteisötietolaissa sähköisen asioinnin velvoittavuudesta säädetty koskisi myös rekisteriviranomaiselle tehtäviä hakemuksia, ilmoitusten täydennyksiä ja tilinpäätöksen rekisteröitäväksi ilmoittamista.

Tällä hetkellä sähköisen asioinnin velvoittavuus koskee osittain taloyhtiöitä eli asunto-osakeyhtiöitä ja keskinäisiä kiinteistöosakeyhtiöitä sekä tosiasiallisten edunsaajien ilmoittamista. Yritys- ja yhteisötietolakia muutettaisiin siten, että kaupparekisteriasioinnissa siirryttäisiin velvoittavaan sähköiseen asiointiin vuoden 2026 alusta lukuun ottamatta yksityisiä elinkeinonharjoittajia, yhdistyksiä ja säätiöitä. Tämän jälkeen ilmoituksen voisi sähköisen asiointipalvelun sijaan jättää paperilla vain erityisestä syystä, mutta tämä mahdollisuus ei voimassa olevan lain mukaisesti koskisi taloyhtiöiden perustamisilmoituksia, eikä pääasiallisesti taloyhtiöiden yhtiöjärjestystä koskevia muutosilmoituksia.

Sähköiseen asiointiin velvoittaminen liittyy pääasiassa yritysturvallisuuden parantamiseen, koska siihen liittyy asioijan tunnistaminen. Tämä yksinään laskee väärinkäytösten riskiä, mutta toisaalta edesauttaa jälkikäteistä selvitystyötä, mikäli väärinkäytöksiä ilmenee. Kaupparekisteri on kantarekisteri, josta tarkistetaan esimerkiksi henkilön oikeus allekirjoittaa yrityksen nimi, mikä korostaa kaupparekisterin luotettavuuden tärkeyttä. Sähköisessä ilmoittamisessa jää myös pois useita työvaiheita, jolloin rekisteröinti on huomattavasti sujuvampaa ja nopeampaa. Sähköisen asiointikanavan kautta annettavat ilmoitukset, erityisesti käytettäessä valmiita mallipohjia, ovat virheettömämpiä. Samoin on mahdollista hyödyntää myös ennakkotarkastuksia siitä, että ilmoitus sisältää tarvittavat tiedot, jolloin tarve lisäselvityspyynnöille vähenee. Kahden ilmoitusväylän ylläpito aiheuttaa huomattavia kustannuksia, mutta tästä ei ainakaan tässä vaiheessa ole mahdollista täydellisesti luopua. Mitä enemmän ilmoituksia annetaan sähköisesti, on vapautuvia resursseja mahdollista käyttää itse ilmoitusten käsittelyyn.

Vastuuhenkilön rekisteriin merkitseminen ilman asiakirjaa

Kaupparekisterilaki mahdollistaisi keskeisten oikeushenkilöiden vastuuhenkilöiden rekisteriin merkinnän ilman valintaa koskevaa asiakirjaa. Asetuksella säädettäisiin tarkemmin tällaisista vastuuhenkilöistä. Asiakirjan sijaan ilmoituksella annettaisiin asetuksessa määriteltävät

tiedot valinnan perusteesta, esimerkiksi yhtiökokouksesta. Liitteettömyys mahdollistaisi ilmoitusten automaattisen käsittelyn, jota koskeva yleislakiesitys on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä. Mahdollinen erityislainsäädännön tarve arvioidaan yleislainsäädännön antamisen jälkeen.

Viranomaisten velvollisuus hakea kaupparekisteritiedot kaupparekisteristä

Viranomaisten tulisi jatkossa hakea tarvitsemansa kaupparekisteri-tiedot sähköisesti suoraan kaupparekisteristä tai muusta tietoja hyödyntävästä lähteestä. Tällä pyritään vahvistamaan julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019) yhden kerran –periaatteesta jo säädettyä.

Kaupparekisteritietojen ajantasaisuuden tarkistaminen

Osakeyhtiön, osuuskunnan, eurooppayhtiön, eurooppaosuuskunnan ja sivuliikkeen Suomeen perustaneen ulkomaisen elinkeinonharjoittajan tulisi ilmoittaa rekisteritiedot ajantasaisiksi kalenterivuosittain. Tällä pyritään parantamaan rekisteritiedon ajantasaisuutta. Myös muilla ilmoitusvelvollisilla olisi oikeus ilmoittaa tiedot ajantasaisiksi.

Kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu sekä tilinpäätöksen myöhästymismaksu

Ilmoitusvelvollisuuden täyttämisen tehostamiseksi rekisteriviranomaiselle säädettäisiin oikeudesta määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu, joita olisivat kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu ja tilinpäätöksen myöhästymismaksu. Kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu määrättäisiin, jos ilmoitusvelvollinen jättäisi kehotuksesta huolimatta korjaamatta rekisteritiedoissa olevan puutteen tai virheen tai ei tarkistaisi tietojen ajantasaisuutta. Muiden kuin vuotuisten velvollisuuksien laiminlyönnin osalta laiminlyöntimaksu voitaisiin määrätä uudestaan korotettuna, jos ilmoitusvelvollinen ei olisi korjannut laiminlyöntiä ensimmäisen maksun määräämisen jälkeen.

Tilinpäätöksen myöhästymismaksua sovellettaisiin osakeyhtiöön, osuuskuntaan, eurooppayhtiöön ja eurooppaosuuskuntaan. Myöhästymismaksu määrättäisiin, jos ilmoitusvelvollinen ei olisi ilmoittanut tilinpäätöstä ja toimintakertomusta rekisteröitäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä ja maksun määrä riippuisi myöhästymisen kestosta.

Seuraamusmaksuihin haettaisiin muutosta ensin rekisteriviranomaiselle osoitetulla oikaisuvaatimuksella, mutta muutoin rekisteriviranomaisen päätöksiin haettaisiin muutosta valittamalla suoraan joko markkinaoikeuteen tai Helsingin hallinto-oikeuteen voimassa olevan lain mukaisesti.

Laiminlyöntiin perustuvan poistamismenettelyn soveltamisalan laajentaminen

Ilmoitusvelvollinen, johon sovelletaan osakeyhtiölakia tai osuuskuntalakia, voitaisiin jatkossa määrätä selvitystilaan tai poistaa kaupparekisteristä rahanpesulaissa tarkoitettuja tosiasiasiallisia edunsaajia

koskevan ilmoituksen laiminlyönnistä noudattaen samaa menettelyä kuin esimerkiksi tilinpäätöksen rekisteröitäväksi ilmoittamisen laiminlyönnissä noudatetaan.

Tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen erityissääntely

Kaupparekisterilaissa säädettäisiin erikseen tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen luovuttamisesta siten, että niiden luovuttaminen edellyttäisi rahanpesulain mukaisen käyttötarkoituksen esittämistä sekä luovutuksensaajan tunnistamista. Euroopan Unionin tuomioistuin antoi 22.11.2022 tuomion yhdistetyissä asioissa C-37/20 | Luxembourg Business Registers ja C-601/20 | Sovim, jossa EUT katsoi, että rahanpesudirektiivin (EU 2018/843) säännös, jonka mukaan jäsenvaltioiden alueelle perustettujen yhtiöiden tosiasiallisia edunsaajia koskevat tiedot ovat kaikissa tapauksissa suuren yleisön saatavilla, on pätemätön. Rekisteriviranomaisen noudattaman käytännön ja hallituksen esityksessä esitetyn on katsottava olevan linjassa tuomion kanssa.

Kaupparekisteriin tehtäisiin myös merkintöjä edunsaajia koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä sekä rekisteritiedoissa olevista ristiriitaisuuksista.

Luopuminen yksityinen elinkeinonharjoittaja ilmoitusvelvollisuudesta

Jatkossa yksityinen elinkeinoharjoittaja olisi kaupparekisterilain nojalla velvollinen rekisteröitymään kaupparekisteriin, jos elinkeinonharjoittajan olisi kirjanpitolain nojalla ilmoitettava tilinpäätös rekisteröitäväksi tai jos yksityinen elinkeinonharjoittaja ei asu Euroopan talousalueella. Rekisteröitymisvelvollisuus ei enää perustuisi erilliseen liiketilaan perheen ulkopuolisiin työntekijöihin tai toiminnan luvanvaraisuuteen. Rekisteröitymisvelvollisuus tai vaatimus voisi kuitenkin johtua erityislainsäädännöstä joko suoraan tai välillisesti. Riippumatta edellä mainitusta, luonnollisella henkilöllä olisi kuitenkin oikeus rekisteröityä kaupparekisteriin esimerkiksi toiminimen suojaamiseksi.

Elinkeinotoimintaa harjoittavalla yksityisellä elinkeinonharjoittajalla olisi velvollisuus ilmoittautua Verohallinnon asianomaisiin rekistereihin verolainsäädännön niin vaatiessa, eikä kaupparekisterilakiin tulevilla muutoksilla ole tähän mitään vaikutusta. Tällöin yritystoiminnan perustietojen julkisuus toteutuu yritys- ja yhteisötietojärjestelmän kautta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Käytännössä lainsäädäntö vastaisi nykyistä tilannetta de facto, koska rekisteröitymistä kaupparekisteriin ei ole pystytty valvomaan. Esimerkiksi alustayrittäjyys ja toisaalta niin sanottu kevytyrittäjyys ovat omalta osaltaan häivyttäneet palkkatyön ja yrittäjyyden selkeää rajanvetoa eikä kaupparekisterirekisteröinnillä käytännössä ole saavutettavissa luonnollisten henkilöiden osalta sellaista kattavuutta, että rekisteröitymisvelvollisuutta olisi pidettävä perusteltuna. Esityksellä ei kuitenkaan, sen enempää kaupparekisterilailla kuin elinkeinotoimintalailla, oteta kantaa siihen, milloin toimintaa on pidettävä työsuhteisena ja milloin yrittäjyytenä.

Yritys- ja yhteisömuotokohtaiset rekisterimerkinnät

Voimassa olevassa laissa on lueteltu yritys- ja yhteisömuotokohtaisesti perusilmoituksella ilmoitettavista ja rekisteriin merkittävistä tiedoista. Jatkossa kaupparekisterilaissa olisi yleissäännökset rekisteriin merkittävistä tiedoista, mutta valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin yritys- ja yhteisömuotokohtaisista rekisterimerkinnöistä.

Luopuminen elinkeino- tai toimiluvan rekisteröimisestä kaupparekisteriin

Ilmoituksia elinkeino- ja toimiluvista on tehty viime vuosina yritysten ja yhteisöjen toimesta vain joitain vuosittain, eikä kaupparekisteri ole tietojen suhteen ajantasainen. Koska kyse on luvista, jotka ovat jo sen myöntäneen viranomaisen rekisterissä, ei ole tarpeen edellyttää luvan ilmoittamista enää kaupparekisteriin. Muutokselle ei ole vaikutus erityislainsäädännössä säädettyyn viranomaisen velvollisuuteen ilmoittaa lupa rekisteröitäväksi

Elinkeinotoimintalaki

Elinkeinotoimintalaissa säädettäisiin elinkeinonharjoittajan oikeudesta harjoittaa elinkeinotoimintaa Suomessa. Säännökset elinkeinotoiminnan harjoittamiseen oikeutetuista luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä vastaisivat sisällöltään vähäisin tarkistuksin voimassa olevan elinkeinolain säännöksiä.

Euroopan talousalueen ulkopuolella olevia oikeussubjekteja koskevaa elinkeinolupamenettelyä tarkistettaisiin niin, että Patentti- ja rekisterihallituksen lupaharkinta muutettaisiin sidotuksi harkinnaksi perustuslain edellyttämällä tavalla. Yksityisen elinkeinonharjoittajan kelpoisuusvaatimuksia tarkistettaisiin niin, että elinkeinotoimintaa saisi ammattimaisesti harjoittaa luonnollinen henkilö, joka on täysi-ikäinen, ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Viisitoista vuotta täyttänyt alaikäinen saisi kuitenkin edunvalvojan suostumuksella harjoittaa ammattimaisesti elinkeinotoimintaa. Voimassa olevassa laissa ei ole ikärajaa, eikä kelpoisuuden edellytyksenä ole myöskään se, että henkilön toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Ulkomaisen yhteisön ja säätiön sivuliikettä ja elinkeinonharjoittajan edustajaa koskevat säännökset vastaisivat eräin tarkistuksin voimassa olevaa lakia. Sivuliikkeen määritelmän osalta ei kuitenkaan enää jatkossa säädettäisi Suomessa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta, vaan Suomesta käsin harjoitettavasta ammattimaisesta elinkeinotoiminnasta.

Lain elinkeinotoiminnan määritelmällä tarkoitettaisiin ammatin tai elinkeinon harjoittamista tulon tai muun taloudellisen hyödyn saamiseksi. Lakiin otettaisiin myös nimenomaiset säännökset siitä, että ilmoitusvelvollisuus kaupparekisteriin ei koske toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai ulkomaista yhteisöä tai säätiötä, joka tarjoaa tilapäisesti palvelua Suomessa.

Yritys- ja yhteisötietolaki

Sen lisäksi mitä edellä kaupparekisterilain yhteydessä on lausuttu sähköisestä asioinnista, yritysturvallisuuttaa parannettaisiin myös siten, että rekisteriviranomainen voisi jatkossa vaatia paperilomaketta käyttävän fyysistä tunnistamista. Lisäksi rekisteriviranomainen voisi ilmoituksellisen oikeellisuuden varmistamiseksi ilmoittaa vireille tulosta viran puolesta tarpeelliseksi katsomalleen henkilölle. Tämä liittyy erityisesti korostuneen riskin tapauksiin, joissa esimerkiksi yrityksen rekisteritietoihin aikaisemmin merkitsemätön tekee vastuuhenkilöitä koskevan muutosilmoituksen. Tämä on siitä riippumaton, onko ilmoitus tehty sähköisesti tai paperilla.

Jatkossa yksityisellä elinkeinonharjoittajalla ei olisi velvollisuutta ilmoittaa yhteystietoja yritys- ja yhteisötietojärjestelmään tallennettavaksi, jos kyseiselle luonnolliselle henkilölle on väestötietojärjestelmään tallennettu turvakielto.

Yritys- ja yhteisötietolakiin tehtäisiin myös useita muita muutoksia.

Esityksen vaikutukset

Erityisesti kaupparekisterilakia koskevalla esityksellä, mutta myös yritys- ja yhteisötietolain ilmoittamisen sähköistämiseen liittyvillä muutoksilla, olisi vaikutuksia sen kohteena oleviin yrityksiin- ja yhteisöihin, rekisteriviranomaisen toimintaan samoin kuin myös muihin viranomaisiin. Vaikutukset olisivat pääasiassa taloudellisia. Esityksellä ei odoteta olevan taloudellisten vaikutusten lisäksi merkittäviä työllisyys-, ympäristö tai muita yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Vaikutukset yrityksiin

Työ- ja elinkeinoministeriön Sääntelytaakkalaskurilla arvioituna yrityksiin- ja yhteisöihin kohdistuva sääntelytaakka kasvaisi ehdotuksen myötä vuosittain yhteensä noin miljoonalla eurolla. Keskeinen lisäys johtuisi tietojen ajantasaisuuden tarkistuksista, jota lieventää tietojen ilmoittaminen viranomaiselle vain kerran sekä yksityisen elinkeinonharjoittajan rekisteröitymisvelvollisuudesta luopuminen.

Hallinnollisia seuraamusmaksuja perittäisiin yrityksiltä arviolta kymmenen miljoonaa euroa vuosittain, mutta tätä ei ole kuitenkaan pidettävä sääntelytaakan lisäyksenä. Seuraamusmaksujen määrää on suhteellisen vaikea arvioida, koska on todennäköistä, että jo sääntelyn olemassaolo ohjaa kaupparekisteriin liittyvien velvoitteiden aikaisempaa tarkempaan noudattamiseen. Seuraamusmaksuja koskevia säännöksiä ei alettaisi soveltaa heti lain voimaan tultua, joten tiedottamisella keskeinen rooli siinä, että maksuja määrättäisiin mahdollisimman vähän.

Ilmoitusvelvollisten kaupparekisteriasioinnin sähköistäminen vaatii yrityksiltä ja yhteisöiltä tietoteknisten edellytysten olemassaoloa. Kaupparekisteriasioinnin sähköistäminen yksinään ei tule aiheuttamaan lisäkustannuksia elinkeinonharjoittajille, koska lähes kaikilla yrittäjistä on jo valmiudet sähköiseen asiointiin. On lisäksi huomattava, että yritys- ja yhteisötietojärjestelmää on mahdollista käyttää niin Patentti- ja

rekisterihallituksen kuin Verohallinnon toimipisteissä olevilla asiakaspäätteillä. Myös muissa julkisissa tiloissa on yleisön käytössä asiakaspäätteitä. Riittävästä tuesta sähköisen asiointikanavan käyttämiseen on huolehdittava.

Vaikutukset rekisteriviranomaiseen

Sähköiseen asiointiin siirtyminen ja automaation hyödyntäminen mahdollistaisivat rekisteriviranomaisen arvion mukaan vuotuisen 1,25 miljoonaan euron vuotuisen säästön. On kuitenkin huomattava, että arvio on perustunut siihen, että sähköinen ilmoittaminen on laajasti käytössä, joten paperi-ilmoittamisen edelleen ollessa tietyiltä osin mahdollista, ei säästö ole kokonaisuudessaan saavutettavissa.

Laskelmassa ei ole huomioitu sitä, että Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisterin valvontaan liittyvät tehtävät tulevat ehdotuksen mukaisesti hyväksyttynä lisääntymään. Patentti- ja rekisterihallitus on nettobudjetoitu viranomainen, joten valvonnasta aiheutuvat kustannukset katetaan lähtökohtaisesti käsittelymaksuilla. Patentti- ja rekisterihallituksen varovainen arvio on, ettei kaupparekisterilain kokonaisuudistus aiheuttaisi ainakaan välitöntä korotuspainetta käsittelymaksuihin.

YTJ asioinnin arkkitehtuuriin kehittämisen ja sähköisen asioinnin laajentamisen kustannuksiksi on arvioitu yhteen 3,6 miljoonaa euroa vuosille 2022-2023. Muiden sähköistämiseen liittyvien kustannusten määräksi on arvioitu 1,4 miljoonaa euroa. Edellä mainittujen kustannusten kattamista PRH:lle kertyneellä ylijäämällä ja edellisiltä vuosilta siirtyvillä erillä on selvitetty hallituksen esityksessä HE 151/2021 laeiksi kaupparekisterilain ja yritys- ja yhteisötietolain 4 §:n muuttamisesta. Tosiasiallisia edunsaajia koskevien säännösmuutosten toteutus tapahtuu osana laajaa edunsaajarekisterin ajantasaisuuden parantamista elpymis- ja palautumisvälineestä (RRF) saatavalla rahoituksella.

Hallinnollisten seuraamusmaksujen täytäntöönpanoon liittyvän Patentti- ja rekisterihallituksen ja Oikeusrekisterikeskuksen välisen rajapinnan kustannuksiksi arvioidaan 150 000 euroa.

Muut vaikutukset

Muilla viranomaisilla olisi jatkossa aikaisempaa selvempi velvollisuus hakea kaupparekisteriin rekisteröidyt tiedot suoraan kaupparekisteristä tai muusta kaupparekisteritietoja hyödyntävästä lähteestä yrityksen sijaan. Tiedot ovat maksuttomia viranomaisille, mutta rajapintapalvelun tai katseluyhteyden käyttöönotosta viranomaiselta peritään liittymismaksu, minkä lisäksi sähköisen rajapinnan käyttöönotto saattaa edellyttää viranomaisessa tietojärjestelmämuutoksia.

Seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta vastaisi Oikeusrekisterikeskus vuotuisen kustannuksen ollessa noin 1 htv (50000 euroa). Helsingin hallinto-oikeudelle seuraamusmaksuja koskevien valitusten käsittelystä aiheutuvia kustannuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida.

Kaupparekisteritietoja hyödynnetään laajasti niin yritysten puolesta asioitaessa samoin kuin tarvittaessa syystä tai toisesta perustietoja

yrityksistä ja yhteisöistä. Kaupparekisterin ajantasaisuuden parantamiseen tähtäävillä ehdotuksilla olisi näin ollen merkitystä myös yhteiskunnallisesti. Yritystoiminnan läpinäkyvyyteen liittyvässä tilinpäätösten rekisteröitäväksi ilmoittamisessa on ollut paljon puutteita, johon esitetyllä tilinpäätöksen myöhästymismaksulla pyritään vaikuttamaan. Vuotuinen rekisteritietojen ajantasaisuuden tarkistaminen samoin kuin oikeus määrätä laiminlyönneistä seuraamusmaksu parantaisivat rekisteritietojen luotettavuutta ja siten tietojen käytettävyyttä.

Voimaantulo

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian hyväksymisen jälkeen.

Kaupparekisterilain (1. lakiehdotus) voimaantulosäännöksen mukaan sen 23 §:ää (Rekisteritietojen ajantasaisuuden tarkistaminen) sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2026 alkaen sekä 21 §:n 2 ja 3 momenttia (Rekisteriviranomaisen päätöksen ja muun asiakirjan tiedoksianto), 24–27 §:ää (kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksun ja tilinpäätöksen laiminlyöntimaksun määräämistä koskevat säännökset) ja 30 §:ää (Kaupparekisteritietojen luovuttaminen viranomaiskäyttöön) 1 päivästä tammikuuta 2025 alkaen. Tilinpäätöksen myöhästymismaksu koskisi joulukuussa 2024 ja sen jälkeen päättyviä tilikausia.

Yritys- ja yhteisötietolakia koskevien 5. lakiehdotuksen 10 §:n 3 momentin (Perustamisilmoitus), 11 §:n 2–4 momentin (Muutosilmoitus) ja 4. lakiehdotuksen 19 §:n 2 momentin (Rangaistussäännökset) on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026. Tältä osin kyse on sähköiseen ilmoittamiseen velvoittamisesta koskevista säännöksistä.

Jyri Oksanen
Erityisasiantuntija